

DE GROTE REIS

Met een witte cargo op de Stille Zuidzee

Als last en lust samengaan op een schip is dat een even aangename als boeiende manier om Polynesië te ontdekken: de eindeloze wateren van de Stille Zuidzee, smaragdgroene atollen, een luiierend leventje aan boord van de Aranui 3 die koers zet naar de Markiezen, de eilanden waar Gauguin en Brel begraven liggen.

TEKST EN FOTO'S: MARK GIELEN

Namen liegen niet: Taporo, Nukuhua, Mareva Hui, Tekoumaru en Vae Anu, allemaal namen van vrachtboten uit de Stille Zuidzee. In de haven van Papeete brommen hun schoorstenen, hetrucks en kranen sleuren met goederen die vanuit de Tahitiaanse hoofdstad vervoerd worden naar de noordelijke eilanden van Polynesië. Boven de vulkaanbergen hangen wolken van het tanende regenseizoen. Papeete is druk, ik smak naar de open zee en monster aan op de Aranui 3, een elegante mix van cargo en cruise. Geen linesschip, zoals er met de viermaster Star Flyer eenije

Na 1500 kilometer varen vanuit de Tahitiaanse hoofdstad Papeete is de archipel van de Markiezen een afgelegen droombestemming: op het eiland Hiva Oa is Atuona ankerplaats voor de toeristen, maar ook laatste rustplaats voor Paul Gauguin en Jacques Brel.

Rechtsboven: Cargo en cruise, of last en lust in één. Witte sprookjessternen zijn op de atollen en de Markiezen geen ongewoon gezicht.

TWAALF DAGEN OP DE STILLE ZUIDZEE, NAAR DE KORAALEEFEN EN DE MYTHISCHE MARQUISES VAN GAUGUIN EN BREL.

ligt aangemeerd, maar schoon genot op een witte boot die met zijn vracht de atollen van Tuamotu en de archipel van de Markiezen voorziet van de dingen des leven: voedsel, werktuigen, auto's, balen met onbekende inhoud.

De voorbije dagen heb ik de markt bezocht en een trektocht gemaakt naar de derde hoogste berg, met nevelwouden en vergezichten die helemaal anders zijn dan de strandclifés die we van dit eiland koesteren. Nu gooit het volgeladen schip de trossen los, rond in n nek bengelen verrekijker en een kraal van Tiarebloemen waarmee het personeel van de Aranui zijn gastvrijheid betuigt.

Twaalf dagen op de Stille Zuidzee, naar de koraalriffen en de mythische

Marquises van Gauguin en Brel. Witte sprookjessternen doen het schip uitgeleide. De oceaan is een blauw vlak, soms verstillend azuur, dan golvend turkoois, altijd gebouwd door de horizon van de grootste zee op aarde, een horizon die echt krom is als ik snel genoeg 300 graden rond mijn as draai.

Een eerste lunch aan boord, kennismaking met andere gasten, vooral Fransen en Amerikanen: rauwe tonijn in vanillesaus, gegrilde zwaardvis, een wit wijntje. Een namiddag op het water, inrituie in de grote stille zee, tijdens voordrachten en overtuigender aan de reling waar de golven deinen, de wind waar en de zon onbarmhartig brandt. Ook een korte regenval, een dubbele regenboog en in de verrekijker een

> wiekende Tahitistormvogel. De bloemenkraal offer ik aan de zee.

VRACHT EN CRUISE

Met eerste officier Romain sta ik op de brug: "De Aranui, wat in het Tahitiaans grote reiziger betekent, is in de eerste plaats een vrachtschip dat de afgelegen eilanden van levensmiddelen voorziet. De combinatie met een toeristisch aanbod werkt aanstekelijk: het achterschip is ingericht voor een *croisière*. We paren werk en verstrooiing, vracht en cruise. Zeventig bemanningsleden, maximaal 180 passagiers op een schip van 117 meter en vijfduizend paarden. Maar, *à bord le fret est prioritaire*, op de 1500 kilometer verre Markiezen wachten de mensen op die spullen. Nu varen we op automatische piloot. De zee is rustig, misschien één keer per jaar steekt een storm op. Dat schip ginder ver is een uitzondering: meestal zijn we helemaal alleen onderweg op de oceaan".

Alleen op de oceaan: naast de dagelijkse briefing zijn er voordrachten over de theorieën hoe Polynesië bevolkt raakte, over geologie, fauna en flora, over muziek, dans en het dragen van de *paréo*, de kleurrijke doeken. Op het achterdek lokken ligstoelen en een klein zwembad waarin gasten bij tussenpozen verkoeling zoeken.

Maar naast het plezier van de zee bekoren de daguitstappen. Terwijl de bemanning aan de pier, of op zee als het schip in ondiepe wateren niet kan aanmeren ladingen lost, bezoeken de passagiers een van de eilanden waar de Aranui aanmeert.

KROON OP DE ZEE

De vroege ochtend is ontroerend. Halfzes in de schemering kondigen fregatvogels land aan. Vijf-

honderd kilometer ten noordoosten van Tahiti vaart het schip de archipel van Tuamotu binnen, een rijk van zeventig atollen, smalle cirkels land, amper twee tot drie meter hoog en misschien driehonderd breed, met een koraalrif waarin de

PRAKTISCH

BOOTJE VAREN

In de Stille Oceaan bestaat Frans-Polynesië uit vijf archipels, die in uitgestrektheid groter zijn dan Europa. Ten noorden van Tahiti liggen Tuamotu en de Markiezen. De cargo Aranui 3 bevoorraadt maandelijks de eilanden met goederen en levensmiddelen. Bijzonder aan dit schip is dat het achterdek is ingericht om toeristen naar de afgelegen bestemmingen te vervoeren. Terwijl tijdens de twaalfdaagse reis de bemanning instaat voor laden en lossen, hebben passagiers de mogelijkheid om de eilanden te bezoeken.

Prijs: Een 7-daagse reis met de Aranui kan vanaf 3125 euro/pp voor een buitencabine categorie A, met badkamer en balkon (inclusief maaltijden, excursies, picknicks en haventaksen). De 14-daagse cruise komt op 4600 euro/pp. Ook suites zijn beschikbaar. Reken voor de vlucht ongeveer 1200 euro + 326 euro luchthaventaksen extra.

Voor info en reserveringen: Aranui 3, Compagnie Polynésienne de Transport Maritime, BP 220 Papeete, Tahiti, Polynésie Française, ☎ +689 426240, aranui@mail.pf en www.aranui.com

VLUCHT

Vanuit Paris Charles de Gaulle vliegt Air Tahiti dagelijks (met tussenlanding in Los Angeles) op Papeete en Tahiti. Vlucht ongeveer 22 uur. Info: www.airtahiti.nl

De luchthaven is met de TGV rechtstreeks bereikbaar vanuit Brussel-Zuid. Voor reserveringen: ☎ 02 528 28 28 en www.nmbs.be

DE ZEE IS RUSTIG, MISSCHIEN ÉÉN KEER PER JAAR STEEKT EEN STORM OP. DAT SCHIP GINDER VER IS EEN UITZONDERING: MEESTAL ZIJN WE HELEMAAL ALLEEN ONDERWEG OP DE OCEAAN.

DOCUMENTEN
Een geldige reispas is voldoende (vergeet niet via internet de formaliteiten te vervullen voor de transit in de VS: esta., cap., dhs., gov).

INFO

- Tahiti Tourisme: www.tahiti-tourisme.be
- Maison de la France, Gulden Vlieslaan 21, 1050 Brussel, ☎0902.88.025, info.be@franceguide.com en www.franceguide.com

De vijf archipels van Frans-Polynesië zijn in weidsheid groter dan Europa tussen Lissabon en Sint-Petersburg.

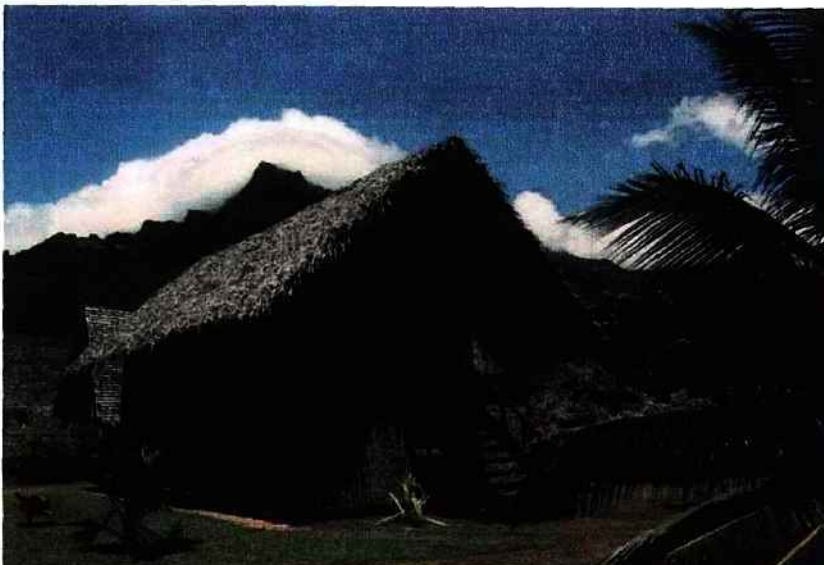
vulkanen van ooit millimeter na millimeter zijn verzonken. De zon komt op boven een strakke lijn, die niets anders is dan een woud van kokospalmen, wuivend in de bekoorlijke morgen: het atol als een kroon op de zee.

In het noorden van Fakarava, na Rangiroa het tweede grootste atol, heeft het schip doorgang door de koraalbarrière. Binnenin is het water spiegelglad, smaragdgroen en azuur met zwarte strepen. De Aranui gaat voor anker, een sloep brengt ons naar het dorp Rotava: twee kerken, winkeltjes, een school en een schotelantenne, een oude vuurtoren, een parelkwekerij waar een visser oesters schoonspuut.

Met haar truck leidt Hinano, voortrekster van de toeristische dienst, me rond: "Acht honderdvijftig zielen leven van visvangst, kokos en de kweek van zwarte parels. Meer is er niet. Katholieke kerk, protestantse kerk, ik noem ze onze *grottes locales*. Ah, ce chien", ontwijkt ze de hond die luierend geen aanstalten maakt om baan te ruimen. Ik koop een frisdrank, proef het vlezige wit van een kokos en eet met de vingers een bord rauwe tonijn leeg. Andere reizigers snorkelen en zoeken in het ondiepe water naar roggen en hamerhaaien, ik luister naar lokale muzikanten en bij een mooi getatoeëerd meisje koop ik voor de geliefde thuis een snoer van schelpen en parels. Omwille van de getijden vertrekt het schip zonder mededogen op het vastgelegde uur weer naar open zee.

BEKORINGEN VAN HET GROTE BLAUW

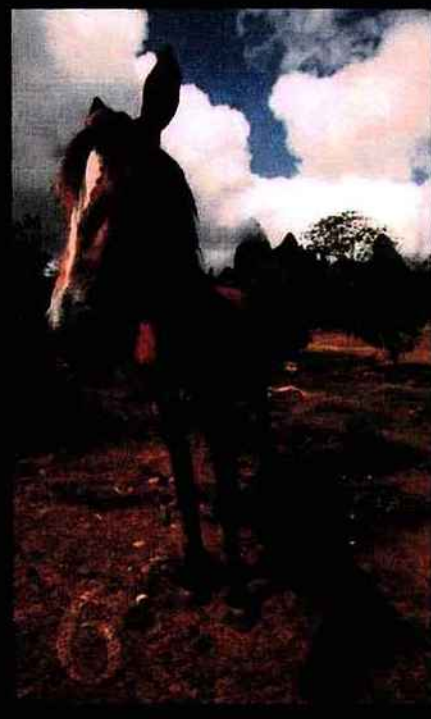
Het grote blauw, de reis is lang: halve dag op zee, nachtje varen, nog een volle dag op de oceaan en een tweede nacht, zolang is het naar de afgele- >

Op Hiva Oa is in het Musée Paul Gauguin zijn Maison du Jour gereconstrueerd.

1. Geen traditionele dans zonder dreigende blikken: vrolijk feest op het eiland Ua Pou.
2. Ongewoon: een traditioneel tiki-beeld (van goden of voorvaders) op een katholiek kerkhof.
3. Op het atol Fakarava is parelweeke een van de belangrijkste activiteiten.
4. Zo dicht bij de evenaar is de vegetatie tropisch.
5. Wie aan land gaat, ontmoet spelende kinderen.
6. Paarden leven zowel op hoeses als in het wild.

> gen Marquises, de noordelijkste van de vijf archipels die als Frans-Polynesië in weidsheid groter zijn dan Europa tussen Lissabon en Sint-Petersburg. Ik vergaap me aan dat grote blauw, met z'n schuim, het witte spoor van de Aranui, de wolken als atoomzuilen boven de nooit eindigende horizon. Uren gaan voorbij, er gebeurt niets. Groter dan welke zee is de Pacific, de Stille Zuidzee, naar alle kanten zonder einde. Beetje bij beetje voel ik de aantrekkingskracht van dit geluidloze water.

"Duizend mijlen blauw golfde die vreedzame oceaan" van mij vandaan, zo lees ik voor het slapengaan in de roman die bij deze reis hoort, *Moby Dick* van Herman Melville, die enkele maanden als walvisvaarder op de Markiezen verbleef: iedereen die deze zee ooit aanschouwde, zal haar "voorgoed blijven zien als de zee van zijn hart".

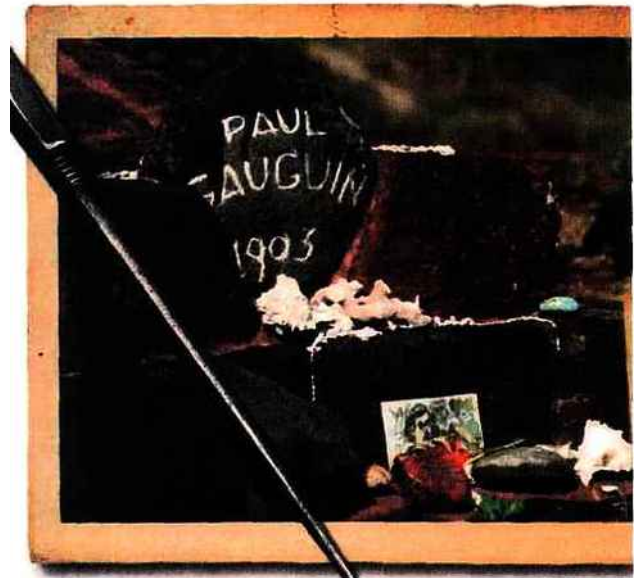
De zonsondergang is weergaloos, vol stralen die door de paddenstoelwolken priemen, vol rode gloed en vol water die het blauw in parelzwart verandert. Na het diner zegt gidse Mila: "*Avancez votre montre de 30 minutes. De Markiezen hebben een andere tijdszone*".

HET EINDE VAN LA QUÊTE

De aanblik is verbluffend: als één bouwwerk op de Markiezen de titel van kathedraal verdient, dan Hua Pou, het eerste eiland van de archipel waar de Aranui in de ochtend van dag vier met goederen en opvarenden haar opwachting maakt. Immense kraterpieken rijzen omhoog. In het dorp verbazen ambachten en lokale dans, na een wandeltocht naar een kruisbeeld voor een uitzicht over de vulkanen en het schip, waar getatoeëerde arbeiders heen en weer varen om het gevaarte van z'n last te verlossen.

Zo bezoeken we tussen kreeftkeerkring en evenaar de zes bewoonde eilanden van de archipel. Nuku

**Houtsnijwerk in Temehea, een site op het eiland
Nuku Hiva.**

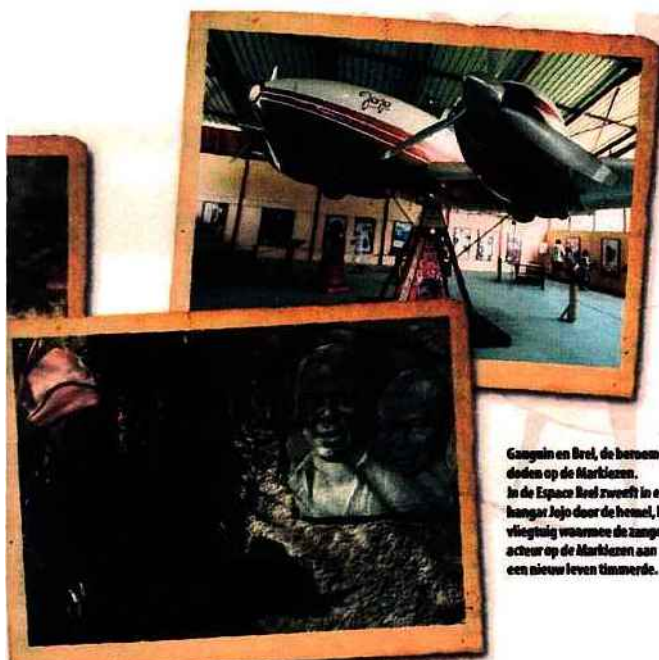

IK GROET DE ZANGER VAN LA CHANSON DES VIEUX AMANTS, PINK EEN TRAAN WEG EN STAAR IN DE GENADIGE ZON.

Hiva lokt met mooie baaien: met een 4x4 gaat het door zwarte bergen en groene dalen naar oude ceremoniële centra met hun *tiki's*, de beelden van goden, voorouders, koningen en krijgers. In het zuidoosten, na alweer een nachtje varen, is Fatu Hiva het wildste eiland, ongerept en groen. Tussen twee dorpen wacht een staptocht van zeventien kilometer, een flinke inspanning met zon en een tropische regenbui, een lunch boven op de pas van zeshonderd meter, de lange afdaling met spectaculaire landschappen, de terugkeer aan boord voor een douche en een verkwikkend avondmaal.

En dan is er Hiva Oa: tegen een decor van bergen in de wolken is Atuona een dorp met beroemde passanten. In het Musée Paul Gauguin zijn zowel reproducties van schilderijen als zijn herbouwde Maison de Jouir te bezoeken. Aan de rand van de tuin ligt de Espace Brel, waar in een hangar Jojo door de hemel zweeft, het vliegtuig waarmee hij op de Markiezen aan een nieuw leven timmerde. Na een korte klim sta ik bij het graf van de Franse en Belgische artiesten: Gauguin slaapt in de schaduw van een boom, na zijn lange *Quête* rust Jacques Brel tussen palmen, bloemen en memorabilia van andere passanten. Ik groet de zanger van *La Chanson des vieux Amants*, pink een traan weg en staar in de genadige zon. ■

Gauguin en Brel, de beroemdste doden op de Markiezen.
In de Espace Brel zweeft in een hangar Jojo door de hemel, het vliegtuig waarmee de zanger-acteur op de Markiezen aan een nieuw leven timmerde.